

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Pedagogická fakulta	
Kód: 3KLV/EZ2PA-2/23	Názov predmetu: Literatúra pre deti
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh vzdelávacích činností: Prednáška, Seminár Rozsah vzdelávacích činností: 5,5 za semester Metóda vzdelávacích činností:	
Počet kreditov: 3	
Odporúčaný rok a semester štúdia:	
2.rok ZS	predškolská a elementárna pedagogika a pedagogika psychosociálne narušených (EPEB4) predškolská a elementárna pedagogika a pedagogika psychosociálne narušených (EPEB3)
Stupeň štúdia: 1.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu:	
<p>Priebežné hodnotenie: Predmet je ukončený skúškou. Celkovo študent môže získať v predmete 70 b. V priebehu semestra získa študent max. 20 b. za priebežný vedomostný test – min. počet bodov na úspešné zvládnutie priebežného vedomostného testu je 11 b. Priebežné hodnotenie má jeden opravný termín. V skúškovom období študent získa max. 10 b. z elektronického testovania z čitateľského minima a max. 40 b. za záverečný vedomostný test. Kredity budú udelené študentovi, ktorý z elektronického testovania z čitateľského minima získa min. 6 b., zo záverečného vedomostného testu získa min. 22 b. a v súčte s priebežnými úlohami min. 35 b.</p> <p>Študent opakujúci predmet má povinnosť na začiatku nového akad. roka (v septembri) skontaktovať sa (emailom, resp. osobne) s vyučujúcim predmetu. Vyučujúci mu následne podá aktuálne informácie a termíny, ktoré sa budú týkať jeho hodnotenia v rámci opakovaného predmetu. Študentovi, ktorý túto povinnosť zanedbá a s vyučujúcim sa po prvýkrát spojil až v čase realizácie prvých priebežných hodnotení (resp. neskôr), nebude umožnené realizovať záverečné hodnotenie z predmetu. Pri opakovaní predmetu platí, že priebežné hodnotenie z predchádzajúceho akad. roka (ak je s ním študent spokojný a nechce ho už nanovo realizovať) sa uznáva v plnom rozsahu; záverečné hodnotenie sa opakuje ako celok (bez ohľadu na to, či časť z neho už študent v predchádzajúcom roku urobil).</p>	
<p>Záverečné hodnotenie: Celkové hodnotenie predmetu bude realizované v súlade so Študijným poriadkom PU v Prešove podľa klasifikačnej stupnice, ktorú tvorí šesť klasifikačných stupňov. Kritériá úspešnosti sú pre jednotlivé stupne nasledovné: A: 100,00 – 90,00 %, B: 89,99 – 80,00 %, C: 79,99 – 70,00 %, D: 69,99 – 60,00 %, E: 59,99 – 50,00 %, FX: 49,99 a menej %.</p> <p>Rozdelenie záťaže študenta (celkovo 90 h): a) účasť na prednáškach – 5 h, b) aktívna účasť na seminároch – 5 h, c) individuálna príprava na semináre – 13 h, d) čitateľské minimum – 21 h, e) samoštúdium – 46 h.</p> <p>Kombinovaná metóda: prednášky – prezenčne, online; semináre – prezenčne, online</p>	
Výsledky vzdelávania: Študent získa vedomosti, zručnosti a kompetentnosti týkajúce sa žánrových, tematických poetologických a hodnotových aspektov intencionálnej literatúry pre deti. Cieľom predmetu je prehĺbiť informácie študenta o špecifickej oblasti národnej literatúry, venovanej detskému recipientovi, a pripraviť ho na komunikačno-zážitkový model recepcie literárneho umenia. Študent nadobudne vedomosti: - identifikovať a vzájomne odlíšiť jednotlivé žánre literatúry pre deti na základe ich špecifických znakov; - definovať základné pojmy semiotickej a komunikačnej podstaty literárneho umenia; - vysvetliť základný vzorec literárnej komunikácie a opísať vzťahy, ktoré generuje.	

Študent nadobudne zručnosti:

- navrhnúť možnosti zážitkového využitia literárneho textu pri výchove literatúrou a k literatúre;
- analyzovať literárne dielo pre deti z hľadiska jeho žánrových, tematických, poetologických a hodnotových aspektov;
- integrovať poznatky o estetickej a pragmatickej stránke literárneho diela do osobných recepčno-interpretčných aktivít;
- rozlíšiť umelecky kvalitný a umelecky defektný literárny text;
- kriticky posúdiť odborný text o literatúre pre deti, vyjadriť jeho podstatu a zaujať k nemu argumentačne odôvodnené kritické stanovisko.

Študent nadobudne kompetentnosti:

- obhájiť svoj čitateľský postoj v diskusii o literárnom umeleckom diele pre deti (s využitím adekvátneho literárnoteoretického pojmoslovía);
- aplikovať postupy kritického myslenia pri recepčno-interpretčných aktivitách spojených s literárnym umeleckým dielom pre deti (ako prenositeľné spôsobilosti).

Stručná osnova predmetu:

1. Základné pojmy z teórie literatúry pre deti.
2. Výchova literatúrou a k literatúre v predškolskom veku dieťaťa.
3. Žánrová štruktúra čítania detí a jej súčasné modifikácie.
4. Tematické a poetologické špecifiká literatúry pre deti.
5. Poézia a princíp riekankovosti v detskej literatúre.
6. Miesto ľudovej slovesnosti v recepcii detí predškolského a mladšieho školského veku.
7. Modifikácie autorskej rozprávky v súčasnej literatúre pre deti.
8. Spoločenská próza pre deti a jej tematické zdroje.
9. Miesto umelecko-náučnej literatúry a literatúry faktu v intencionálnej literatúre.
10. Synkrétne a hybridné žánre v čítaní detí.
11. Postavenie braku a gýča v literatúre pre deti.
12. Umelecká a estetická hodnota v kontexte estetického zážitku a potešenia z čítania.
13. Súčasná detská časopisy a odborné literárne periodiká o literatúre pre deti.

Odporúčaná literatúra:

BIBIANA, revue o umení pre deti a mládež. Dostupné na:

<https://www.bibiana.sk/sk/archiv/digitalna-bibiana/revue-bibiana>

O DIEŤATI, JAZYKU, LITERATÚRE, časopis pre otázky rozvíjania komunikačnej a literárnej kompetencie. Dostupné na:

<https://www.unipo.sk/pedagogicka-fakulta/katedry/kklv/casopis/obsah-jednotlivych-cisel/>

SLOVNÍK SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV PRE DETI A MLÁDEŽ (2009). Bratislava: Literárne informačné centrum.

PRŠOVÁ, E. (2015). Literárny text v komunikačno-zážitkovom vyučovaní. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela. Dostupné na:

<https://publikacie.umb.sk/humanitne-vedy/slovensky-jazyk-a-literatura/literarny-text-v-komunikacno-zazitkovom-vyucovaní.html>

RUSŇÁK, R. (2009). Svetová literatúra pre deti a mládež v didaktickej komunikácii. Prešov: Prešovská univerzita, Pedagogická fakulta. Dostupné na: <http://moodledata.pf.unipo.sk/publikacie/ucebnice/Svetova-literatura-Rusnak.pdf>

RUSŇÁK, R. (2017). (Ne)samozrejmé kapitoly z literatúry pre deti a mládež. Prešov: Prešovská univerzita, Pedagogická fakulta.

RUSŇÁK, R., a BACHUROVÁ, T. (2021). Tematika straty, smrti a bolesti v literatúre pre deti a mládež a jej didaktická interpretácia v primárnom vzdelávaní. Prešov: Prešovská univerzita, Pedagogická fakulta.

RUSŇÁK, R. (2023). Obrazová kniha ako prostriedok rozvíjania literárnej kompetencie v primárnom vzdelávaní. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity. Dostupné na: <https://elibrary.pulib.sk/elpub/document/isbn/9788055530895>

sk/elpub/document/isbn/9788055530895

SEDLÁK, J. (1980). Epické žánre v literatúre pre mládež. Bratislava: SPN.

STANISLAVOVÁ, Z. (2013). Éthos a poésis v umeleckej tvorbe: štúdie o literatúre pre deti a mládež. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity.

STANISLAVOVÁ, Z., KLIMOVÍČ, M., a DZIAK, D. (2023). (K)rok za (k)rokom v slovenskej literatúre pre deti a mládež (Hodnotové aspekty pôvodnej poézie a prózy v rokoch 1990 – 2021). Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity. Dostupné na: <https://elibrary.pulib.sk/elpub/document/isbn/9788055530659>

Študijné texty v LMS Moodle a LMS Wiki (kurz Literatúra pre deti). Dostupné na: <http://www.unipo.sk/pedagogicka-fakulta/vzdelavanie/E-learning>

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

Poznámky:

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 68

A	B	C	D	E	FX
18%	32%	28%	10%	3%	9%

Vyučujúci:

prof. PaedDr. Jozef Liba, PhD., garant

Mgr. Dávid Dziak, PhD., prednášajúci, skúšajúci, cvičiaci, vedúci semináru
doc. Mgr. Radoslav Rusňák, PhD., prednášajúci, skúšajúci, cvičiaci, vedúci semináru

Dátum poslednej zmeny: 01.09.2025

Schválil: prof. PaedDr. Jozef Liba, PhD.